

บทที่ ๔

ความผิดและโทษตามกฎหมายศุลกากร

ในการ เป็นผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก นอกจากจะต้องเข้าใจในระเบียบพิธีการต่าง ๆ ทางศุลกากรแล้ว ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกก็ควรมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับกรณีต่าง ๆ ที่ถือว่ากระทำผิดตามกฎหมายศุลกากร รวมทั้งบทลงโทษอันเกี่ยวเนื่องจากความผิดนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันความไม่รู้อะไรไม่ถึงการณ์ และเพื่อให้การประกอบการ เป็นผู้นำเข้าหรือส่งออก เป็นไปอย่างถูกต้อง และรอบคอบที่สุด

๑. ความผิดตามกฎหมายศุลกากร

ความผิดตามกฎหมายศุลกากร ภายใต้อาณัติของวิธีการนำของเข้าและส่งออกสำหรับวิธานพิธีการเรื่องนี้ อาจแบ่งประเภทความผิดออกเป็นฐานต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

- ๑.๑ ความผิดฐานลักลอบ หรือหลีกเลี่ยง (ตามมาตรา ๒๗)
- ๑.๒ ความผิดฐานมิไว้ในครอบครอง ซึ่งของที่หลีกเลี่ยงอากร (ตามมาตรา ๒๗ ทวิ)
- ๑.๓ ความผิดฐานสำแดงเท็จ (ตามมาตรา ๔๕)
- ๑.๔ ความผิดฐานมิได้ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากร
- ๑.๕ ความผิดฐานอื่น ๆ

๑.๑ ความผิดฐานลักลอบหรือหลีกเลี่ยง (ตามมาตรา ๒๗)

ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๗ แท้จริงแล้วมิได้ระบุความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากรและหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีอากรไว้เพียงอย่างเดียว แต่ได้รวมความผิดฐานอื่น ๆ ไว้ด้วย แต่ในที่นี้จะขอล่าวถึงเฉพาะการลักลอบและหลีกเลี่ยงเสียก่อน

ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา เคยให้ความเห็นมายังกรมศุลกากร เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๐๔ สามารถแบ่งมูลเหตุแห่งความผิดฐานลักลอบและหลีกเลี่ยง ตามมาตรา ๒๗ ออกเป็นมูลเหตุต่าง ๆ ดังนี้คือ

"ผู้ใด"

๑.๑.๑ นำหรือพา ของที่ยังมีไคเสียดำภาษี หรือของต้องกำกัศ หรือของต้องห้าม หรือที่ยังมีไคผานศุลกากรโดยถูกต้อง เข้ามาในพระราชอาณาจักรไทยก็ดี หรือ

๑.๑.๒ ส่งหรือพา ของเช่นว่านี้ ออกไปนอกพระราชอาณาจักรก็ดี หรือ

๑.๑.๓ ช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ ในการนำของเช่นว่านี้ เข้ามาหรือส่งออกไปก็ดี หรือ

๑.๑.๔ ย้ายถอนไป หรือช่วยเหลือให้ย้ายถอนไป ซึ่งของดังกล่าวนี้ จากเรือกำปั่น ท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้า ที่มั่นคง หรือโรงเก็บของ โดยไม่ได้รับอนุญาตก็ดี หรือ

๑.๑.๕ ให้ที่อาศัยเก็บ หรือเก็บ หรือซ่อน ของเช่นว่านี้ หรือยอม หรือจัดให้ผู้อื่น ทำการเช่นว่านี้ก็ดี หรือ

๑.๑.๖ เกี่ยวของด้วยประการใด ๆ ในการขนหรือย้ายถอน หรือกระทำการใดใดของเช่นว่านี้ ก็ดี หรือ

๑.๑.๗ เกี่ยวของด้วยประการใด ๆ ในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยง การเสียค่าภาษีศุลกากร หรือในการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมาย และข้อจำกัดใด ๆ อันเกี่ยวแก่การนำของเข้า ส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของ โดยเจตนาจะ

ก. ฉ้อค่าภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ก็ดี หรือ

ข. หลีกเลี่ยงข้อห้าม หรือข้อจำกัด อันเกี่ยวแก่ของนั้น ก็ดี"

การกระทำดังกล่าวให้ถือว่าเป็นความผิดโดยมิพักต้องคำนึงว่า ผู้กระทำมีเจตนา หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือไม่ (มาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๔๕๒)

นอกจากนี้บทบัญญัติมาตรา ๑๗ ยังให้ใช้บังคับแก่มาตราอื่น ๆ อีก ๒ มาตรา คือ การนำของเข้ามาหรือส่งของออกไป โดยทางไปรษณีย์ ตามมาตรา ๓๖ และการที่ของในคลังสินค้าที่เก็บนั้นมีปริมาณน้อยกว่าที่จัดไว้ในใบขนสินค้าเดิม เมื่อนำของเข้าเก็บ โดยไม่มีหลักฐาน ตามมาตรา ๕๖ ทั้งสองมาตรานี้ ให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาบังคับ และถือเป็นการผิดโดยมิพักต้องคำนึงว่า ผู้กระทำผิดมีเจตนา หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือไม่ ตามความในมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากรฉบับที่ ๕ เช่นกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ใดก็ตามที่กระทำการ เนื่องจากเหตุใดเหตุหนึ่งดังกล่าวข้างต้นตาม กฎหมายศุลกากรถือว่ามีความผิดฐานลักลอบและหลีกเลี่ยง ตัวอย่าง เช่น นำหรือพาของที่ยังไม่ผ่านศุลกากร เขามาในราชอาณาจักร แม้จะนำเข้ามาทางท่าตามกฎหมายศุลกากรก็ตาม ก็นับว่าเป็นความผิดฐานลักลอบเช่นกัน

๑.๒ ความผิดฐานมิไว้ในครอบครอง ซึ่งของที่หลีกเลี่ยงอากร (ตามมาตรา ๒๗ ทวิ)

ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งของอันตนรู้ว่า เป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงอากร ซ่อนห้าม หรือข้อจำกัด มีความผิดตามมาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕

ความผิดฐานมิไว้ในครอบครอง ซึ่งของที่หลีกเลี่ยงอากร กรณีนี้ จะถือว่าเป็นการกระทำความผิด ต่อเมื่อว่าการซื้อหรือการรับของนั้น เป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร หลีกเลี่ยงซ่อนห้าม หรือหลีกเลี่ยงข้อจำกัด ซึ่งแตกต่างจากความผิดฐานลักลอบหรือหลีกเลี่ยงตามความใน มาตรา ๒๗ ที่ถือว่าเป็นความผิดทันที โดยมิพักต้องคำนึงถึงเจตนา

๑.๓ ความผิดฐานสำแดงเท็จ (ตามมาตรา ๕๕)

ความผิดตามมาตรา ๕๕ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ อาจแบ่งออกได้เป็นมูลเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

๑.๓.๑ ผู้ใดกระทำ บิด หรือ จัดหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ หรือยื่น ซึ่งใบขนสินค้า คำสำแดงให้รับรอง บันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่น ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติศุลกากร หรือซึ่งพระราชบัญญัติศุลกากร บังคับให้กระทำนั้น เป็นเท็จ โดยเป็นความไม่บริสุทธิ์แท้ เป็นการชักพาให้ผิดหลงในรายการใด ๆ ก็คือ

๑.๓.๒ ถ้าผู้ใดซึ่งพระราชบัญญัตินี้ บังคับให้ตอบคำถามอันใด ของพนักงานเจ้าหน้าที่ มิได้ตอบคำถามนั้นโดยสัตย์จริงก็

๑.๓.๓ ถ้าผู้ใดไม่ยอม หรือละเลยไม่ทำ ไม่รักษาไว้ ซึ่งบันทึกเรื่องราว หรือทะเบียน หรือสมุดบัญชี หรือเอกสาร หรือตราสารอื่น ๆ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไว้ก็

๑.๓.๔ ถ้าผู้ใดปลอมแปลงหรือใช้เมื่อปลอมแปลงแล้ว ซึ่งเอกสารบันทึกเรื่องราวหรือตราสารอย่างอื่น ที่พระราชบัญญัตินี้บังคับไว้ให้ทำ หรือใช้ในกิจการใด ๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ กติ

- คือแก้ไขเอกสารบันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่น ภายหลังจากที่ได้ออกไปแล้วในทางราชการ กติ
- หรือปลอมดวงตรา ลายมือชื่อ ลายมือชื่อย่อ หรือเครื่องหมายอย่างอื่นของพนักงานศุลกากร หรือซึ่งพนักงานศุลกากรใช้เพื่อการอย่างใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ กติ

การกระทำความผิดทั้ง ๔ ประการดังกล่าวมาแล้ว ต้องระวางโทษ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ และการกระทำตามมาตรานี้ มาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากรฉบับที่ ๕ ให้ถือเป็นความผิดโดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดเจตนา หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือหาไม่ เช่นเดียวกับการกระทำที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗

การกระทำผิดตามมาตรา ๕๕ นี้ หากมีเจตนาจะฉ้อภาษีก็จะกลายเป็นความผิดฐานหลัก เลี่ยงบทกฎหมาย และข้อบังคับ อันเกี่ยวแก่การนำเข้าของเข้าส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของ หรือถ้าเป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัด ก็จะกลายเป็นความผิดฐานหลักเลี่ยงอีกกระทงหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ ดังเช่น ทำใบขนสินค้าสำแดงรายการไม่ครบถ้วน เพื่อรับมอบของไปจากอารักขาของศุลกากร ก็จะมีผิดตามมาตรา ๕๕ ในข้อที่ว่าทำใบขนสินค้าเป็นเท็จ (ตามข้อ ๓.๑) และมีความผิดตามมาตรา ๒๗ คือ เจตนาจะฉ้อภาษี ตามข้อ ๑.๗ ก. อีกด้วย

๑.๔ ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากร

ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากร เฉพาะเกี่ยวกับวิธีการนำสินค้าเข้าและส่งออก ออก แยกออกได้เป็นมูลเหตุต่าง ๆ ดังนี้ คือ

๑.๔.๑ เกี่ยวกับการเก็บของในโรงพักสินค้าที่มั่นคง หรือคลังสินค้าที่มั่นคง

- ผู้ใดบังอาจลอบเข้าไปในโรงพักสินค้า หรือที่มั่นคง หรือเอากุญแจ ซึ่งติดอยู่ ณ ที่นั้นออก โดยมีชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๖ อนุมาตรา ๒)

- ผู้ใดบังอาจลักลอบเปิดคลังสินค้า หรือลวงเข้าไปถึงของที่อยู่ในคลังสินค้านั้น เว้นแต่จะได้อำนาจไปต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่สุลกากร ในเวลาทำการตามหน้าที่

(มาตรา ๕๓)

๑.๔.๒ เกี่ยวกับการค้าชายฝั่ง

- บรรทุกของในทะเลลึกนอกเขตท่า หรือนอกพระราชอาณาเขตกัณฑ์ และนอกพระราชอาณาเขต หรือเปลี่ยนทางเดินโดยมิได้มีพฤติการณ์ อันมิอาจกล่าวล่วงเสียได้มายังค้ำไทรของกระทำ เช่นนั้นกัณฑ์ หรือและนอกพระราชอาณาเขตแล้ว มิได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบในทันใด ณ ท่าแรกกัณฑ์ (มาตรา ๖๖)

- ชนของที่พึงต้องเสียอากรชั้นใน หรือของต้องกักัก ออกจากเรือโดยมิได้รับอนุญาต (มาตรา ๗๐)

๑.๔.๓ เกี่ยวกับที่ทอดเรือภายนอก

- ฝ่าฝืนข้อบังคับ ซึ่งได้กำหนดถึงเวลา และสถานที่ เพื่อการขนถ่าย และบรรทุกสินค้า ณ ที่ทอดเรือภายนอก (มาตรา ๗๒)

- บรรทุกสินค้าลงเรือ หรือขนถ่ายสินค้าออกจากเรือ ณ ที่ทอดเรือภายนอกกัณฑ์หรือ ณ ที่แห่งใด ๆ อันมิได้อนุมัติกัณฑ์ โดยมิได้รับความยินยอมของอธิบดี (มาตรา ๗๔)

๑.๔.๔ เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าผ่านเขตแดนทางบก

- ขนส่งตามทางใด ๆ นอกจากทางอนุมัติ เว้นแต่เป็นทางอนุมัติเฉพาะคราว หรือขนส่งในเวลาใด ๆ นอกจากเวลาที่อธิบดีกำหนด เว้นแต่ได้รับอนุญาตพิเศษ (มาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. สุลกากร ฉบับที่ ๗)

- ผู้ขนส่งของออกไป มิได้นำของให้ตรวจที่ด่านสุลกากร มิได้ยื่นใบอนุญาต หรือใบขนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับของนั้น ต่อพนักงานประจำด่านพรมแดน กัณฑ์ หรือไม่ทำบัญชีสินค้า ซึ่งอธิบดีประกาศกำหนด เพื่อยื่นต่อด่านสุลกากร (มาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. สุลกากร ฉบับที่ ๗)

๑.๔.๕ เกี่ยวกับอากาศยาน

- ผู้ใดทำลายหรือเปลี่ยนแปลงตราหรือเครื่องหมายใด ๆ ซึ่งพนักงานสุลกากร

ต่างประเทศทำไว้กับสวนใดของอากาศยาน หรือกับของใดในอากาศยานนั้น

(มาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากรฉบับที่ ๔)

- ผู้ใดขนของบรรทุกขึ้นอากาศยาน หลีกจากได้ออกไปปล่อยอากาศยานแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากรฉบับที่ ๔)

๑.๔.๖ เกี่ยวกับเขตควบคุมศุลกากร

- ผู้ทำการค้าสินค้าที่อธิบดีประกาศกำหนดในเขตควบคุมศุลกากร ไม่จัดให้มีสมุดควบคุมตามแบบที่อธิบดีกำหนด กิติ หรือไม่ลงรายการในขณะที่ได้รับ และจำหน่ายสินค้านั้นเป็นรายวันในสมุดนั้นก็ (มาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากรฉบับที่ ๑๒)
- ผู้ใดทำการขนสินค้าเข้าไปหรือออกมา หรือขนภายในบริเวณพิเศษ ในเขตควบคุมศุลกากร โดยไม่มีใบอนุญาตคน ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ออกให้ กิติ หรือไม่แสดงใบอนุญาตคนนั้น เมื่อพนักงานศุลกากรเรียกร่องกิติ (มาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร ฉบับที่ ๑๒)

ดังนั้น ถ้าบุคคลใดก็ตามใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างตามมูลเหตุดังกล่าวมานี้ บุคคลผู้นั้นได้ชื่อว่ากระทำความผิดฐานมิได้ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากร และจะต้องได้รับโทษ.

๑.๕ ความผิดฐานอื่น ๆ

ความผิดฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการนำสินค้าเข้าและส่งออก คือความผิดนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนมากมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากร ได้แก่

๑.๕.๑ ผู้ใดขึ้นไปบนเรือเดินต่างประเทศ ขณะที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๕ ทวิ)

๑.๕.๒ ผู้ใดไม่ยอมหรือชักขวาง หรือพยายามชักขวางตอการตรวจค้น รถ เถวียน หรือยานพาหนะอื่น ๆ ซึ่งได้ใช้หรือกำลังใช้ เนื่องจากเรือกำปั่น หรือคลังสินค้า หรือโรงเก็บสินค้า หรือที่ขนของขึ้น หรือทำเนียบ ท่าเรือหรือทางน้ำ หรือทางผ่านพรมแดน หรือทางรถไฟ เพื่อให้ทราบว่ามีของลักลอบหนีศุลกากรหรือไม่ (มาตรา ๑๘)

๑.๕.๓ ผู้เฝ้าหรือยอมให้ผู้อื่นเฝ้า หรือเกี่ยวข้องในการนำของที่ต้องเสียค่าภาษี หรือที่ต้องจำคุก หรือต้องห้าม ลงในหรือออกจากเรือลำใดในทะเล หรือแม่น้ำลำคลอง ซึ่งอาจเป็นทางฉ้อประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน หรือหลีกเลี่ยงข้อจำกัด หรือหลีกเลี่ยงข้อห้าม (มาตรา ๓๑)

๑.๕.๔ ผู้ขอคืนภาษีสำหรับของที่ส่งออก จะมีความผิดถ้าตรวจพบว่า ของนั้นไม่ตรงตามที่สำแดงไว้ในเอกสาร (มาตรา ๖๐)

๒. โทษตามกฎหมายศุลกากร

การกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร ต้องระวางโทษลดหลั่นกันไปตามโทษฐาน โทษที่ได้รับนั้นจะมีทั้งโทษทางอาญาและโทษทางภาษีก่อการ ผู้ใช้อำนาจลงโทษทางภาษีก่อการได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนผู้ใช้อำนาจลงโทษทางอาญาได้แก่ศาล แต่ในเวลาเดียวกันกฎหมายศุลกากร ได้ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่จะงดการฟ้องร้อง และระงับคดีได้ด้วย (ตามมาตรา ๑๐๒) เพราะความมุ่งหมายของการลงโทษตามกฎหมายศุลกากร ก็เพื่อต้องการ เก็บภาษีก่อการให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย โทษตามกฎหมายศุลกากร มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ โทษจำคุก
- ๒.๒ โทษปรับ
- ๒.๓ โทษกักขังแทนค่าปรับ
- ๒.๔ โทษริบทรัพย์สิน
- ๒.๕ โทษอื่น ๆ

๒.๑ โทษจำคุก

โทษจำคุกที่หนักที่สุดได้แก่โทษตามมาตรา ๒๗ คือให้จำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี ซึ่งเป็นความผิดฐานลักลอบหรือหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีอากร (ตามข้อ ๑.๑) การลงโทษจำคุกตามมาตรา ๒๗ นี้ จะถูกนำไปใช้บังคับแก่มาตราอื่น ๆ อีกด้วยคือ

ประพันธ์ เนตรนพรัตน์, "โทษตามกฎหมายศุลกากร", วารสารศุลกากร, ๓ (มีนาคม ๒๕๑๗).

๒.๑.๑ มาตรา ๓๑ ผู้ใดนำหรือยอมให้ผู้อื่นนำ หรือเกี่ยวข้องในการนำของที่คง
เสียภาษีหรือที่คงจำกัด หรือคงห้าม ลงในหรือออก จากเรือดำใคในทะเล หรือแม่น้ำลำคลอง ซึ่ง
อาจเป็นทางฉ้อประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน หรือหลีกเลี่ยงข้อจำกัด หรือหลีกเลี่ยงข้อห้าม(ตามข้อ ๑.๕.๓)

๒.๑.๒ มาตรา ๓๖ การนำเข้าหรือส่งออกทางไปรษณีย์ เมื่อมีการลักลอบ หรือ
หลีกเลี่ยงอากร

๒.๑.๓ มาตรา ๔๖ กรณีของในคลังสินค้า มีปริมาณน้อยกว่าที่จัดไว้ในใบขนสินค้า
เดิม เมื่อนำของเข้า เก็บโดยไม่มีหลักฐาน

๒.๑.๔ มาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. สุลกากรฉบับที่ ๗ การ
ขนส่งทางทางใด ๆ นอกจากทางอนุมัติ เว้นแต่เป็นทางอนุมัติเฉพาะคราว หรือขนส่งในเวลาใด ๆ นอก
จากเวลาที่อธิบดีกำหนด เว้นแต่ได้รับอนุญาตพิเศษ

อย่างไรก็ดี ความผิดตามบทบัญญัติมาตราต่างๆ ข้างต้น ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากร
เข้าควยแล้ว เกินกว่าสี่หมื่นบาท อธิบดีจะสั่งการฟ้องร้องเองไม่ได้ แต่ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ
ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนกรมตำรวจ พิจารณาเปรียบเทียบ
และสั่งการฟ้องร้องได้ และกรณีที่คณะกรรมการงดการฟ้องร้องนี้ ให้ถือว่าเป็นอันคุ้มกับผู้กระทำผิดนั้น
ในกรณีที่จะถูกฟ้องร้องต่อไป ในกรณีแห่งความผิดนั้น (ตามมาตรา ๑๐๒ ทวิ)

โทษจำคุกหนึ่งรอรลงมาได้แก่ โทษตามมาตรา ๒๗ ทวิ ให้จำคุกไม่เกิน ๕ ปี อันเป็น
ความผิดฐานมิไว้ในครอบครอง ซึ่งของที่หลีกเลี่ยงอากร (ตามข้อ ๑.๒) ความผิดฐานนี้คล้ายคลึงกับ
การรับของโจร โทษจำคุกจึงน้อยกว่านายโจร

โทษจำคุกที่เบาที่สุดได้แก่ โทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ ๓
มาตราได้แก่

ก. มาตรา ๒๐ กรณีขออนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร และขอคืนค่าภาษี แต่พนักงาน
เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า ของนั้นไม่ตรงตามใบขนสินค้า (ตามข้อ ๑.๕.๔)

ข. มาตรา ๔๓ ผู้ใดบังอาจลักลอบ เปิดคลังสินค้า หรือดวงเข้าไปถึงของที่อยู่ในคลังสิน
ค้านั้น (ตามข้อ ๑.๔.๑)

ค. มาตรา ๔๕ ความผิดฐานสำแดงเท็จ (ตามข้อ ๑.๓)

การลงโทษจำคุกดังกล่าว จะมีโทษปรับควบคู่กันไปด้วยทุกมาตรา แต่กรมศาลากร ได้กำหนดให้ลงโทษได้ทั้งปรับและจำ เฉพาะความผิดตามมาตรา ๒๗ และ ๒๗ ทวิ เท่านั้น ส่วนความผิดตามมาตรา ๒๐, ๔๓ และ ๔๔ ได้กำหนดให้ลงโทษจำคุก หรือปรับเพียงอย่างเดียว แต่ศาลอาจใช้ดุลพินิจลงโทษผู้กระทำความผิดให้ใช้เบี้ยปรับนอกจากโทษจำคุกก็ได้ แต่หาเบี้ยปรับและกำหนดโทษจำคุก ทั้งสองอย่าง ต้องไม่เกินอัตราโทษอย่างสูงที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ (มาตรา ๑๐๔)

๒.๒ โทษปรับ

โทษปรับตามกฎหมายศาลากร มีทั้งที่ได้กำหนดไว้ตายตัว และโทษปรับชั้นสูง

โทษปรับตายตัว คือโทษปรับตามมาตรา ๒๗ และ ๒๗ ทวิ และรวมถึงโทษปรับตามมาตราต่าง ๆ ที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับ (คือ มาตรา ๓๖ และ ๔๖) และที่ให้ลงโทษบังคับคดีไว้ในมาตรา ๒๗ อีกด้วย (คือมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ.ศาลากร พ.ศ. ๒๔๖๕ และมาตรา ๕ ประกอบด้วย มาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ศาลากร ฉบับที่ ๗) นั่นคือ "ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว" สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ โดยการคำนวณราคาของ บวกค่าอากรที่พึงต้องเสียได้จำนวนเท่าใดแล้ว ให้ปรับสี่เท่าของเงินจำนวนนั้นพอดีโดยไม่ขาดไม่เกิน และถ้าความผิดกรรมเดียววาระเดียว มีจำเลยรวมกันกระทำความผิดหลายคน ไม่ว่าจะลงโทษปรับจำเลยรวมกันหรือแยกปรับรายตัว แต่โทษปรับเมื่อรวมกันแล้ว จะต้องไม่เกินสี่เท่าราคาของบวกค่าอากร

อย่างไรก็ดีผู้กระทำความผิด และถูกฟ้องตามบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะขอเปรียบเทียบปรับตามจำนวนที่ผู้ทำผิดยินยอม โดยจะเลือกวิธี ใช้ค่าปรับ ทำความตกลง ทำทัณฑ์บน หรือให้ประกันก็ได้ ตามแต่อธิบดีจะเห็นสมควร และอธิบดีจะงดการฟ้องก็ได้ (ตามมาตรา ๑๐๒) แต่ถ้าวางราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว เกินกว่าสี่เท่านี้มาท ต้องเป็นอำนาจของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศาลากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนกรมตำรวจ ที่จะเปรียบเทียบและงดการฟ้องร้อง

โทษปรับชั้นสูง คือโทษปรับลดหลั่นกันไปตามโทษานุโทษ แต่ไม่เกินจำนวนที่บัญญัติไว้ในมาตราแห่งความผิดนั้น ๆ เช่น

ก. มาตรา ๔๔ ความผิดฐานสาแแดงเท็จ มีโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ข. มาตรา ๒๐ ผู้ขอคืนภาษีสำหรับของที่ส่งออก แต่ตรวจพบว่าของนั้นไม่ตรงตามที่สำแดงไว้ในเอกสาร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือสามเท่าจำนวนค่าภาษีที่ขอคืน

ค. มาตรา ๑๑๕ ถ้าผู้ใดกระทำความผิดพระราชบัญญัติ นี้ และความผิดนั้นมิได้มีบัญญัติโทษไว้เป็นอย่างอื่น ในพระราชบัญญัตินี้หรือบทกฎหมายอื่นไซ้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

๒.๓ โทษกักขังแทนค่าปรับ

การกักขังแทนค่าปรับ ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า "ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตรา ๕ บาท ต่อหนึ่งวัน และไม่ว่าในกรณีความผิดกระหนวงเดียวหรือหลายกระทง ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับ เป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปี แต่ไม่เกินสองปีก็ได้"

การกักขังแทนค่าปรับ หรือที่สมัยก่อนเรียกว่า จำคุกแทนค่าปรับนี้ ถ้าเป็นคดีที่มีจำเลยหลายคน ถูกลงโทษปรับรวมกันตามมาตรา ๒๗ หรือ ๒๘ ทวิ แห่งกฎหมายศุลกากร ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าให้เฉลี่ยโทษกันได้ ดังเช่นตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๖ - ๑๓๖๐/๒๕๐๘ คดีนี้จำเลย ๔ คน ถูกลงโทษตาม พ.ร.บ.ศุลกากร มาตรา ๒๗ ปรับรวมกันเป็นเงิน ๖๖,๓๘๘.๘๐ บาท เมื่อจะกักขังแทนค่าปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา อย่างสูงไม่เกินสองปี ดังนั้น เมื่อมีจำเลยรวมกัน ๔ คน ก็ต้องแบ่งการกักขังไว้คนละ ๖ เดือน ที่ศาลชั้นต้นให้กักขังคนละ ๑ ปี เป็นผลร้ายแก่จำเลย

อย่างไรก็ดี โทษกักขังย่อมเป็นเช่นเดียวกับโทษจำคุก เพราะศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษ

๒.๔ โทษริบทรัพย์สิน

โทษริบทรัพย์สิน เป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง ซึ่งศาลเท่านั้นเป็นผู้ใช้ ตามกฎหมายศุลกากร โทษบัญญัติให้ของอันเนื่องกับความผิดตามมาตราต่าง ๆ รวม ๑๓ มาตรา ที่จะกล่าวต่อไปเป็นของที่ริบได้ แต่ก็มีควมผิดตามกฎหมายศุลกากรอีกหลายมาตรา เช่นมาตรา ๒๗ ทวิ เป็นต้น ไม่ได้บัญญัติว่า ของอันเนื่องกับความผิดตามมาตรานั้น ๆ จะต้องริบ แต่อย่างไรก็ตามศาลยอมใช้ดุลพินิจริบของกลางได้ เพราะตามอำนาจของศาลในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ นอกจากมีอำนาจริบ

ทรัพย์สินตามกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่มีอยู่ไว้โดยเฉพาะแล้ว ศาลยังมีอำนาจใช้ดุลพินิจริบทรัพย์สินอื่น ๆ ใดอีก ในเมื่อเป็นของซึ่งใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด

ถึงแม้ศาลจะมีอำนาจสั่งริบทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิดก็ตาม แต่ถาของใดกฎหมายศาลฎีกา ห้ามริบก็ตม เป็นไปตามนั้น ศาลจะใช้ดุลพินิจริบให้ขัดกับกฎหมายศาลฎีกาไม่ได้ ดังเช่น พ.ร.บ.ศาลฎีกาฉบับที่ ๔ มาตรา ๑๓ ซึ่งมีบัญญัติว่า ห้ามมิให้ริบอากาศยานไม่ว่าประเภทใด ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ศาลจะสั่งริบอากาศยาน ที่ใช้ในการกระทำความผิดไม่ได้

ของซึ่งต้องริบตามกฎหมายศาลฎีกา ได้แก่ของต่อไปนี้.

๑. ของใด ๆ อันเนื่องด้วยความคิดตามมาตรา ๒๗ ให้ริบโดยมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.ศาลฎีกา ฉบับที่ ๔ โดยมีพักของค่านึงว่าบุคคลผู้ใด จะต้องรับโทษหรือหาไม่

๒. เรือมีสินค้า ซึ่งอยู่ในเขตท่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเรือลำนั้นเบาลอยตัวขึ้น หรือมีแคอับเฉา ให้ริบตัวเรือนั้นไว้ก็ได้ ตามมาตรา ๒๕

๓. ของในเรือลำใด เป็นหีบห่อ ซึ่งมีขนาดหรือลักษณะขัดต่อกฎหมายศาลฎีกา หรือบทกฎหมาย หรือประกาศอื่น ในริบเสียตามมาตรา ๓๐

๔. เรือที่มีระวางบรรทุกไม่เกิน ๒๕๐ ตัน รถ เกวียน ยานพาหนะ หีบ หรือภาชนะอื่นใด หากใช้ในการขายถอน ซอนเรน หรือขนของที่ยังมิได้เสียค่าภาษีหรือของต้องกำกััด หรือของต้องห้าม รวมทั้งของใด ๆ ที่บรรจุหรือบรรทุกรวมมาด้วย (เว้นแต่ของที่บรรทุกรวมมาในเรือ) ให้ริบตามมาตรา ๓๒

๕. ของอันเนื่องด้วยความคิดตามมาตรา ๓๖ ให้ริบโดยมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.ศาลฎีกา ฉบับที่ ๔ (ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปโดยทางไปรษณีย์)

๖. หีบห่อที่ประสงค์จะส่งออกไปกับเรือลำใด ถ้านายเรือรายงานมา ไม่รู้ว่าในหีบห่อมีสิ่งใดบ้าง ถ้าเปิดตรวจพบเป็นของต้องห้ามในการนำเข้า ของนั้นให้ริบตามมาตรา ๓๕

๗. ของที่ทำหัตถ์ขึ้นหรือให้ประกันไว้ว่า จะส่งออกไปโดยเรือลำใด มิได้นำลงบรรทุกให้เสร็จก่อนเรือลำนั้นออก ของนั้นอยู่ในข่ายจะต้องริบ ตามมาตรา ๕๕

๘. ของใดที่ซ้อคืน หรือไต่ถามราคาคืนค่าภาษีแล้ว ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า ของนั้นไม่ตรงตามใบทนสินค้า หรือเอกสารกััด หรือปรากฏว่าค่าร้องอันเกี่ยวกับของนั้น เป็นการทุจริตด้วย

ประการใด ก็ดี ของนั้นจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๐

๕. เรือดำใบบรรทุก หรือขนส่งสินค้า โดยมิได้รับความยินยอมของอธิบดี ณ ที่ทอดเรือ ภายนอก หรือ ณ.ที่แห่งใดอันมิใช่คฤหาสน์ สินค้าที่บรรทุกลงหรือขนขึ้น หรือวาง หรือเหลืออยู่ในเรือ จะ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๗๔

๑๐. ของที่เก็บในคลังสินค้า มิได้เก็บไว้ในที่บ่อ ตามที่เป็นอยู่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จดรายการก็ดี หรือภายหลังได้มีการ เปลี่ยนแปลงในการบรรจุเข้าที่บ่อ หรือ เปลี่ยนแปลง เลขหมายที่บ่อ หรือ ขนย้ายของไปจากห้องในคลังสินค้า ซึ่งเก็บไว้นั้นก็ดี หากมิได้ทำค่อหน้า และได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ ของและที่บ่อนั้น อยู่ในข่ายอันจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๕

๑๑. ของซึ่งเก็บในคลังสินค้า ใดซ่อนเร้นหรือขนย้ายขนไปจากคลังสินค้าหรือเรือบรรจุ เพื่อ ที่จะขนย้าย หรือซ่อนเร้น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ของนั้นจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๒

๑๒. ของที่เก็บในคลังสินค้าที่ขโมย ถ้าปรากฏภายหลังว่า มีปริมาณน้อยกว่าที่จัดไว้ใน ใบขนสินค้าเดิม เมื่อนำของเข้าเก็บ โดยไม่มีเหตุอันควร ของนั้นจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร ฉบับที่ ๕

๑๓. ของทั้งปวง อันเนื่องด้วยการกระทำผิดมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร ฉบับที่ ๗ จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร ฉบับที่ ๗ (เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าผ่านเขตแดนทางบก)

ตามประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติไว้ความว่า ทรัพย์สินที่มีคำพิพากษาให้ริบ ให้ตกเป็นของ แฉนดิน และสำหรับของจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร แม้มิได้ยื่นฟ้องคดีข้อกล่าว ของนั้นอาจตกเป็น ของแฉนดินได้เหมือนกัน เพราะตามมาตรา ๒๔ บัญญัติว่า "สิ่งใด ๆ อันจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ นี้ พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจยึดในเวลาใด ๆ และ ณ.ที่ใด ๆ ก็ได้ สิ่งที่ยึดไว้ นั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้อง เรียกเอา ภายในกำหนดหกสิบวัน สำหรับยานพาหนะ ที่ใช้ในการกระทำผิดสามสิบวันสำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็น ของแฉนดิน"

การตกเป็นของแฉนดินตามคำพิพากษาของศาล แม้จะตกเป็นของแฉนดินทันที แต่ก็ยังเปิด โอกาสให้เจ้าของผู้ไม่รู้เห็นในการกระทำผิด มายื่นคำร้องขอคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาดัง ที่สุด แต่การตกเป็นของแฉนดินตามกฎหมายศุลกากร ผู้ใดจะมาทวงคืนภายหลังอีกไม่ได้ เพราะได้รื้อให้

เจ้าของมายืนคารองเรียกเอาพอสมควรแก่เวลา ก่อนที่ของนั้นจะตก เป็นของแผ่นดินอยู่แล้ว

อย่างไรก็ดี ของกลางในคดีศุลกากร ไม่ว่าจะกฎหมายจะบัญญัติโทษไว้หรือไม่ ไม่ว่าจะนำคดีขึ้นฟ้องศาลหรือไม่ และไม่ว่าจะมีเจ้าของมายืนเรียกเอาหรือไม่ก็ตามก็มีวิธีการให้ของนั้นตก เป็นของแผ่นดินได้เหมือนกัน ควบคู่กันให้เจ้าของยินยอมยกให้เป็นของแผ่นดิน เพื่อเปรียบเทียบทำความตกลงการค้าการฟ้องร้อง ซึ่งจะเห็นได้ว่า แมกรวมศุลกากรจะไม่มีอำนาจริบทรัพย์สิน เพราะอำนาจเช่นนั้น เป็นของศาลโดยเฉพาะ แต่กรวมศุลกากรก็มีวิธีทำให้ของกลางตก เป็นของแผ่นดินได้โดยไม่ต้องริบ

๒.๕ โทษอื่น ๆ

โทษอื่น ๆ ทางศุลกากร ที่มีการลงโทษแก่ตัวบุคคล หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง คือ

๑. ห้ามติดตอ

การรับของหรือการส่งของออก จะมีพิธีการศุลกากรยุ่งยาก และสลั้ซับซ้อน เจ้าของหรือผู้นำของเข้า และผู้ส่งของออก มักไม่มีเวลามาดำเนินการโดยตนเอง จึงอาจให้ชิปปิง (Shipping) รับหน้าที่ดำเนินการแทน แต่ถาชิปปิงทำการทุจริต ไม่เป็นที่ไว้วางใจหรือประพฤติดนไม่เหมาะสมแล้ว กรมศุลกากรมีอำนาจสั่งไม่ให้บุคคลนั้นมาติดตอก็ได้ เพราะตามมาตรา ๑๐๕ บัญญัติว่า "เสมียนหรือคนใช้ของบุคคลใด หรือห้างใด อาจจะมาทำกิจการทั้งหลายทั้งปวงแทนตัวบุคคล หรือห้างนั้นที่สุกสถานได้ แต่วาพนักงานเจ้าหน้าที่ จะไม่ยอมรับรองเสมียน หรือคนใช้นั้นเสียก็ได้" และกรมศุลกากรได้เคยใช้อำนาจตามมาตรานี้ สั่งห้ามบุคคลบางคนมิให้มาติดตอกับกรมศุลกากรมาแล้ว

๒. ทำลายทรัพย์สิน

- บรรดาเครื่องกลอบายอย่างใด ๆ ทำขึ้นไว้เพื่อลักลอบหนีศุลกากรบนเรือลำใด ให้ทำลายเสีย หรือทำลายให้เป็นของไร้โทษทุจริต จนเป็นที่พอใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๒๕)
- อธิบดีมีอำนาจ สั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำลายของตกค้างได้ (มาตรา ๖๑) ถาของนั้นอยู่ในอารักขาของศุลกากรถึงสองเดือนโดยไม่มีใบขนสินค้าอันสมบูรณ์
- ของสดของเสีย ซึ่งยังมีไ้รับมอบไปโดยยื่นใบขนบริบูรณ์ และมีอาการแสดงชัดว่า ของนั้นบูดเน่าแล้ว จะทำลายเสียในเวลาใด เวลาหนึ่งภายหลังที่ของนั้นมาถึงสามวันก็ได้ (มาตรา

๓. ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สิน

- สิ่งของที่ยึด และริบไว้ตามพระราชบัญญัติศาลการ หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับศาลการนั้น ให้จำหน่ายตามแต่อธิบดีจะสั่ง (มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง)

- ถ้าของที่ยึดไว้เป็นของเสียหาย หรือฉาหนวงชำไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะมากเกินไป อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย จะสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร ก่อนที่ของนั้นจะตก เป็นของแผ่นดินก็ได้ (มาตรา ๒๕ วรรคสอง)

- อธิบดีมีอำนาจสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้นำของตกค้างออกขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่น หรือจำหน่ายตามแต่อธิบดีจะสั่งได้ (มาตรา ๒๖)

- ของที่ยื่นใบขอเปิดตรวจ ถ้าผู้นำของเขาไม่ยื่นใบขนสินค้า เพื่อเสียอากรภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรองใบขอเปิดตรวจ ก็ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาด เพื่อใช้ค่าอากร (พ.ร.บ.ศาลการ ฉบับที่ ๕ มาตรา ๑๒)

๔. บังคับให้ส่งของกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

- ของที่อยู่ในเรือและประสงค์จะส่งออก ซึ่งนายเรือไม่ทราบว่าเป็นของอะไรถ้าเปิดตรวจปรากฏว่าเป็นของต้องห้ามมิให้นำเข้า ของนั้นอาจถูกริบ เว้นแต่อธิบดีจะอนุญาตให้ส่งกลับออกไป (มาตรา ๓๘)

- อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนเรือ ส่งของตกค้างออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ (มาตรา ๒๖)

- บุคคลที่นำอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนเข้ามาในราชอาณาจักร ถ้านายทะเบียนไม่ยอมจกใบอนุญาตให้ส่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน บุคคลนั้นต้องส่งอาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนออกไปนอกราชอาณาจักร ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับคำสั่ง (พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๑๓)

๕. ถูกเปิดตรวจสินค้ามากกว่าปกติ

โดยทั่ว ๆ ไป อธิบดีได้กำหนดอัตราเปิดตรวจหีบห่อสินค้าไว้ในประมวลข้อบังคับศาลการแล้ว เช่น ถ้ามีใบกำกับสินค้า ปกติใช้เกณฑ์ ๑๐ หีบ เปิดตรวจ ๑ หีบ ถ้าไม่มีใบกำกับสินค้า

เปิดตรวจ ๒ หนีบ หรือ ๕๐ หนีบ เปิดตรวจ ๓ หนีบ ๕๐๐ หนีบเปิดตรวจ ๕ หนีบ เป็นต้น แต่ถ้าหากบ้าน
ใดที่ถูกลงบัญชีโทษ (Black List) เพราะได้กระทำความผิดฐานลักลอบหรือหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษี
อากร หนีบหนีบสินค้าของทางร้านนั้น ๆ จะต้องถูกเปิดตรวจมากกว่าอัตราเปิดตรวจ ปกติ คือ

- บัญชีโทษ ก. (Black List A) เปิดตรวจ ๒ เท่าของอัตราเปิดตรวจปกติ
- บัญชีโทษ ข. (Black List B) เปิดตรวจจำนวนครั้งหนึ่งของจำนวนหนีบหนีบทั้งหมด
- บัญชีโทษ ค. (Black List C) เปิดตรวจทุกหนีบหนีบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย